

Samen naar een hoger niveau.

Audit *à la Crowe*

Accountantsverslag
Gemeente Sint-Michielsgestel

28 mei 2025 CONCEPT
Eindhoven

Aanbiedingsbrief

Gemeente Sint-Michielsgestel
t.a.v. gemeenteraad
Postbus 10000
5270 GA SINT-MICHIELGESTEL

Eindhoven, 28 mei 2025

Betreft: **Accountantsverslag boekjaar 2024 - CONCEPT**

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u het accountantsverslag aan naar aanleiding van onze controle van de jaarrekening 2024 van de gemeente Sint-Michielsgestel.

Onze opdracht is het controleren van de jaarrekening op het aspect getrouwheid. In het kader van onze opdracht hebben wij in september 2024 een interim controle uitgevoerd. De bevindingen hieruit zijn reeds in een separate management letter gerapporteerd.

Aansluitend zijn wij in april 2025 gestart met de jaareindecontrole die wij onlangs hebben afgerond. De jaareindecontrole is gericht op het vormen van een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening (inclusief de rechtmatigheidsverantwoording) in overeenstemming met de Nederlandse regels voor financiële verslaggeving en het vastgestelde normenkader.

Dit accountantsverslag bevat de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de jaareindecontrole. Waar mogelijk doen wij aanbevelingen gericht op verdere verbetering. Deze aspecten doen geen afbreuk aan ons oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening 2024.

Wij hebben de bevindingen op de jaarrekening en de inhoud van dit verslag in concept besproken met de ambtelijke organisatie, de gemeentesecretaris en de verantwoordelijk wethouder. Wij zullen dit verslag toelichten aan de audit commissie.

Wij vertrouwen erop u middels onze rapportage voldoende geïnformeerd te hebben. Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij uiteraard gaarne bereid. Wij danken de medewerkers van MGD voor de plezierige en constructieve samenwerking.

Met vriendelijke groet, namens ons hele team,

M.H.J. van Heeswijk RA MSc
Extern accountant

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	4
2. Ons oordeel	7
3. Bevindingen jaarrekening 2024	
1. Rechtmatigheid	11
2. Grondexploitaties	14
3. Voorzieningen groot onderhoud	15
4. Jeugdhulp en Wmo	17
5. Overige bevindingen	18

4. Overige aspecten	20
5. Bijlages	
1. Tabel fouten en onzekerheden SiSa	22
2. Tabel fouten en onzekerheden TOZO	25
<i>Totaal aantal pagina's</i>	26

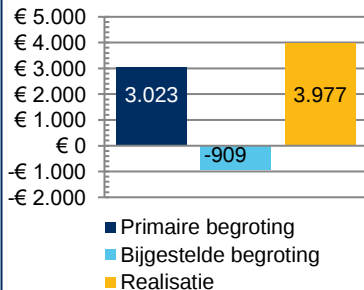
1. Samenvatting – oordeel

Ons oordeel				
Onderwerp	Goedkeurend	Afkeurend	Anders	Toelichting
Getrouw beeld		-	-	De jaarrekening 2024 geeft een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2024 als van de activa en passiva per 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Onderwerp	Geen bevindingen	Wel bevindingen	Anders	Toelichting
Rechtmatigheids-verantwoording	-	-		Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële rechtmatigheid en is opgesteld in overeenstemming met de kadernota rechtmatigheid en het (BBV). Omdat de gekwantificeerde onrechtmatigheden van € 6.522.000 hoger zijn dan de vastgestelde tolerantiegrens, nemen wij in onze controleverklaring een aanvullende paragraaf ter benadrukking van deze aangelegenheid op (zie bevinding 3.1).
WNT verantwoording		-	-	Wij hebben vastgesteld dat binnen de WNT normen is gehandeld en dat de WNT-verantwoording zoals opgenomen in de jaarrekening voldoet aan de daaraan te stellen eisen .
SiSa bijlage		-	-	Wij hebben de SiSa-bijlage zoals opgenomen in de jaarrekening gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2024. Op grond hiervan melden wij dat geen fouten en/of onzekerheden zijn geconstateerd boven de voor de SiSa geldende rapporteringstoleranties.

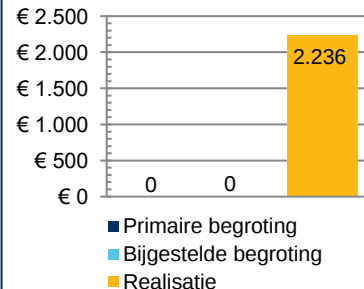
1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2024

Resultaat vóór mutatie reserves in k€

Resultaat na mutatie reserves in k€

Het **resultaat vóór mutatie reserves** (saldo baten en lasten) is € 4,9 mln positiever dan de begroting na wijziging. Het belangrijkste voordeel zit op de programma's Meedoen en Leefomgeving. Het voordeel op het programma Meedoen is nagenoeg geheel (totaal € 1,7 mln) verrekend in de reserves en komt niet terug in het resultaat na mutatie reserves. De bijstelling van de primaire naar de bijgestelde begroting betrof voor € 1,5 mln een negatieve bijstelling op lasten jeugd.

Het **resultaat na mutatie reserves** bedraagt € 2,2 mln positief. De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting van nihil betreffen:

• Lagere uitgaven op (werk)budgetten	€ 651.000	(diverse programma's)
• Voordeel BTW suppletie	€ 396.000	(diverse programma's)
• Voordeel algemene uitkering gemeentefonds	€ 384.000	(programma Ruimtegevend Bestuur)
• Voordeel gemeentelijke bijdrage MGD	€ 383.000	(programma Ruimtegevend bestuur)
• Bijstorting voorziening pensioen wethouders	-/- € 221.000	(programma Ruimtegevend Bestuur)
• Diverse overige (per saldo) voordelen	€ 643.000	(diverse programma's)

Wij merken op dat, evenals in voorgaand jaar, een belangrijk deel van het resultaat wordt veroorzaakt door **budgetten** die niet of beperkt zijn besteed. In dit kader hebben wij geadviseerd om het ambitieniveau van de gemeente beter af te stemmen op de mate waarin projecten worden gerealiseerd (rekening houdend met de beschikbare capaciteit) en om budgetten pas in de begroting te boeken als daar concrete uitvoeringsplannen aan ten grondslag liggen.

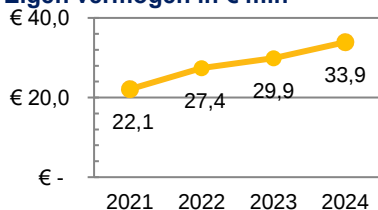
Ondanks dat de resultaatanalyse in het jaarverslag volgens ons van een goed niveau is, constateren wij dat de gemeente voorzichtig is geweest in het bijramen van budgetten. Wij hebben geadviseerd, onder andere vanwege de begrotingsrechtmatigheid (zie hiervoor bevinding 3.1), voortaan de bijgestelde begroting aan te passen zodra afwijkingen bekend zijn conform de afspraken.

Met de **structurele resultaten en afwijkingen** houdt de gemeente rekening in de (meerjaren-)begroting. De gemeente heeft een (beperkt) sluitende begroting voor de komende jaren, rekening houdend met de laatst gegevens van het gemeentefonds.

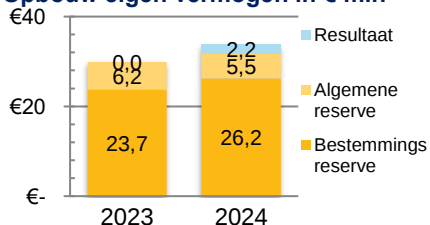
1. Samenvatting – financiële analyse

Financiële analyse 2024

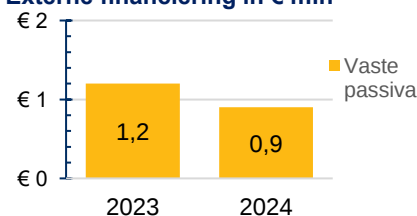
Eigen vermogen in € mln

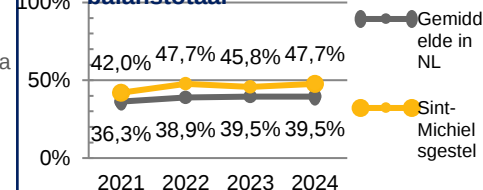
Opbouw eigen vermogen in € mln

Externe financiering in € mln

Solvabiliteit in % van balanstotaal

Het **eigen vermogen** van de gemeente Sint-Michielsgestel neemt toe met € 4,0 mln als gevolg van het positieve resultaat voor bestemming en bedraagt € 33,9 mln eind 2024. De bestemmingsreserves nemen toe naar € 26,2 mln. De toename ziet vooral op een storting in de reserve Toekomstige investeringen onderwijshuisvesting van € 1,8 mln en het vormen van de nieuwe reserve ter afdekking van afschrijvingslasten van lopende investeringen van € 2,8 mln.

De totale **externe financiering** is zeer beperkt en bedraagt eind 2024 € 857.000. De gemeente beschikt over liquide middelen van € 12,7 mln. Deze liquide middelen zijn nodig om de aankomende grote projecten te financieren.

De totale **weerstandscapaciteit** van de gemeente bedraagt eind 2024 (na resultaat bestemming) op basis van de paragraaf weerstandsvermogen € 7,8 mln. Dit is volgens de paragraaf voldoende om de geïdentificeerde en gekwantificeerde risico's ad € 4,1 mln af te dekken. De **financiële positie** van Sint-Michielsgestel is verbeterd als gevolg van de toename van het eigen vermogen.

In de toekomst worden binnen de gemeente een aantal grote projecten verwacht, waaronder de huisvesting van scholen. Momenteel wordt rekening gehouden in de begroting en de reservepositie met het huidig geldend integraal huisvestingsplan onderwijs. In 2025 wordt een geactualiseerd integraal huisvestingsplan onderwijs voorgelegd aan de raad, waarna de financiële consequenties voor de toekomst duidelijk zullen worden. Gezien de omvang en daarbij gepaard gaande onzekerheden, vinden wij het belangrijk om de risico's en het effect op de financiële positie nauwkeurig te blijven monitoren.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting																				
Gehanteerde controle en rapporterings-tolerantie	Wij hebben de jaarrekeningcontrole 2024 uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties, zoals opgenomen in het controleprotocol. Indien de geconstateerde fouten en onzekerheden het bedrag van de goedkeuringstolerantie niet overschrijden kan in beginsel een goedkeurende controleverklaring worden afgegeven.																				
	<table><tr><th></th><th>Grondslag</th><th>Omvang</th><th>Tolerantie</th></tr><tr><td>Goedkeuringsgrens fouten</td><td>1% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 91.680.000</td><td>€ 917.000</td></tr><tr><td>Goedkeuringsgrens onzekerheden</td><td>3% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves</td><td>€ 91.680.000</td><td>€ 2.750.000</td></tr><tr><td>Rapporteringsgrens</td><td>Controleprotocol</td><td>-</td><td>€ 100.000</td></tr></table>		Grondslag	Omvang	Tolerantie	Goedkeuringsgrens fouten	1% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves	€ 91.680.000	€ 917.000	Goedkeuringsgrens onzekerheden	3% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves	€ 91.680.000	€ 2.750.000	Rapporteringsgrens	Controleprotocol	-	€ 100.000				
		Grondslag	Omvang	Tolerantie																	
	Goedkeuringsgrens fouten	1% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves	€ 91.680.000	€ 917.000																	
	Goedkeuringsgrens onzekerheden	3% van de werkelijke lasten inclusief dotatie reserves	€ 91.680.000	€ 2.750.000																	
Rapporteringsgrens	Controleprotocol	-	€ 100.000																		
Controleverschillen	In de jaarrekening 2024 resteren onderstaande ongecorrigeerde controleverschillen en onzekerheden met betrekking tot de getrouwheid. Omdat het totaal aan controleverschillen onder de toleranties blijft, heeft dit geen effect op ons oordeel.																				
	<table><tr><th>Omschrijving</th><th>Omvang fout</th><th>Richting</th><th>Omvang onzekerheid</th><th>Verwijzing</th></tr><tr><td>Netto resultaat SiSa uitkering M16</td><td>€ 127.000</td><td>Positief</td><td>-</td><td>3.5</td></tr><tr><td>Vaststellen levering zorg</td><td>-</td><td>-</td><td>€ 392.000</td><td>3.4</td></tr><tr><td>Totaal getrouwheidsoordeel</td><td>€ 127.000</td><td></td><td>€ 392.000</td><td></td></tr></table>	Omschrijving	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing	Netto resultaat SiSa uitkering M16	€ 127.000	Positief	-	3.5	Vaststellen levering zorg	-	-	€ 392.000	3.4	Totaal getrouwheidsoordeel	€ 127.000		€ 392.000	
	Omschrijving	Omvang fout	Richting	Omvang onzekerheid	Verwijzing																
	Netto resultaat SiSa uitkering M16	€ 127.000	Positief	-	3.5																
	Vaststellen levering zorg	-	-	€ 392.000	3.4																
Totaal getrouwheidsoordeel	€ 127.000		€ 392.000																		

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Jaarverslag verenigbaar	Wij hebben vastgesteld dat het jaarverslag overeenkomstig het BBV is opgesteld en, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening. De programmaverantwoording hebben wij marginaal getoetst wat zoveel betekent als het signaleren van mogelijke belangrijke tegenstrijdigheden. De accountantscontrole omvat derhalve geen oordeel over de inhoudelijke juistheid en/of volledigheid van de informatieverstrekking opgenomen in de programmaverantwoording. Wij denken in algemene zin dat de leesbaarheid en relevantie van uw jaarverslag en jaarrekening kan worden verbeterd door focus te leggen op de belangrijke onderwerpen en afwijkingen en daarmee het aantal pagina's terug te brengen. In dit kader is op 20 maart 2025 de nieuwe financiële verordening vastgesteld. De verantwoording op lasten wordt vanaf 2025 op programmaniveau opgesteld in plaats van op beleidsproductniveau. Wij hebben geadviseerd om bij het opstellen van de jaarrekening over 2025 na te gaan hoe de leesbaarheid kan worden verbeterd. Bijvoorbeeld door een aantal zaken, zoals reserves en voorzieningen, op één plek in de jaarrekening vast te leggen.
Schattingen	De opstelling van de jaarrekening vereist dat het college oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn in het kader van onze controleopdracht op aanvaardbaarheid beoordeeld. Hierbij hebben wij geen belangrijke tekortkomingen geconstateerd. In uw jaarrekening zijn de volgende belangrijke schattingen verwerkt: • De waardering van de grondexploitaties (zie bevinding 3.2); • De waardering van voorzieningen, in het bijzonder voor de voorzieningen groot onderhoud (zie bevinding 3.3); • De inschatting van inbaarheid van debiteuren(vorderingen) en de getroffen voorziening voor oninbaarheid.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Verbonden partijen	In uw jaarrekening zijn diverse bijdragen aan verbonden partijen verwerkt. De (op basis van de financiële impact en risicoprofiel) belangrijkste verbonden partijen betreffen: • GR MGD: bijdrage in de bedrijfsvoering € 23,3 mln + € 1,9 mln projectmatige bijdrage • WSD-Groep: bijdrage Participatie WSW € 4,3 mln + € 26.000 bijdrage in de bedrijfsvoering • GR Veiligheidsregio Brabant-Noord: bijdrage € 2,2 mln • Stadsgewest 's-Hertogenbosch: bijdrage € 30.000 Bovengenoemde bedragen zijn verwerkt op basis van de (concept) jaarcijfers 2024 zoals opgeleverd door de verbonden partij. Wij stemmen in met de huidige verwerking in de jaarrekening. In dit verband wijzen wij u op het volgende: • Bij GR MGD wordt geen eigen weerstandsvermogen aangehouden, waardoor ieder nadeel direct ten laste van uw resultaat komt. In 2024 is een positief resultaat behaald van € 627.000. Hiervan is per saldo € 55.000 toegevoegd aan de egaliseringsreserves en € 572.000 opgenomen in het resultaat. Hierna resteren in uw vermogen de tweetal egaliseringsreserves ter dekking van toekomstige ICT en loon gerelateerde kosten ter hoogte van € 434.000. • Uit de jaarstukken van WSD-groep blijkt een risicobedrag van € 10,7 mln. Dit risico kan ruim worden opgevangen binnen het eigen vermogen van WSD-groep (€ 36,4 mln). • Per 31 december 2024 heeft de Veiligheidsregio Brabant-Noord zelf onvoldoende weerstandsvermogen om alle risico's op te vangen. Daarom is besloten om, via de resultaatbestemming, de algemene reserve aan te vullen zodat de gewenste weerstandscapaciteit wordt bereikt. • Binnen het Stadsgewest 's-Hertogenbosch dient de stortplaats Vlagheide overgedragen te worden aan de Provincie Noord-Brabant. Hier resteert een financieel risico omtrent de hoogte van deze overdracht. Gemeente Sint-Michielsgestel houdt hiermee rekening in het weerstandsvermogen.

2. Ons oordeel

Onderwerp	Toelichting
Interne beheersing	Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen significante tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd. In onze management letter hebben wij enkele aandachtspunten opgenomen voor de verdere verbetering van processen die met name toezien op het inkoopproces, het sociaal domein en de invulling van de verbijzonderde interne controle functie in relatie tot de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Wij constateren dat hiervoor in de organisatie aandacht is.
SiSa-bijlage	De SiSa-bijlage en bijbehorende stukken dienen door uw organisatie voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. De verplichte tabellen voor fouten en onzekerheden die aangeleverd moeten worden bij het CBS zijn opgenomen achter in het verslag.

3.1 Rechtmatigheid

Rechtmatigheid			
Algemeen	Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het college B&W verantwoording af over drie aspecten van de financiële rechtmatigheid, met inachtneming van de landelijke kaders (bijvoorbeeld de Kadernota rechtmatigheid) en de gestelde kaders door de raad (o.a. de financiële verordening, het controleprotocol en het normenkader). Hierbij is rekening gehouden met een tolerantiegrens van 3% (zijnde € 2.750.000) en een rapporteringsgrens van € 100.000.		
Onze rol	Onze rol als accountant betreft het vaststellen dat eventuele rechtmatigheidsafwijkingen juist en volledig zijn opgenomen en toegelicht, rekening houdend met bovenstaande grenzen. Wij hebben hiervoor de uitkomsten van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) geïnspecteerd en de ingenomen standpunten getoetst.		
Criteria	Het college is van mening dat er onrechtmatigheden zijn begaan in 2024 welke boven de tolerantiegrens van € 2.750.000 zijn. Zie onderstaand de gemelde onrechtmatigheden:		
	Criteria	Gemelde afwijking	Waarvan acceptabel
	Begrotingscriterium	€ 6.522.000	€ 2.382.000
	Voorwaardencriterium	-	-
	Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium	-	-
Onze verklaring	Totaal rechtmatigheidsoordeel	€ 6.522.000	€ 2.382.000
	Ons inziens zijn bovenstaande afwijkingen tot stand gekomen binnen de spelregels en zijn ze op getrouwe wijze weergegeven in de rechtmatigheidsverantwoording. De bijbehorende toelichtingen, in de paragraaf bedrijfsvoering, geven het gewenste inzicht. Dit hebben wij meegewogen in het afgeven van het goedkeurend oordeel bij de jaarrekening.		
	Akkoord, zie toelichting volgende pagina		
	Akkoord, zie toelichting volgende pagina		
	Akkoord		

3.1 Rechtmatigheid (vervolg)

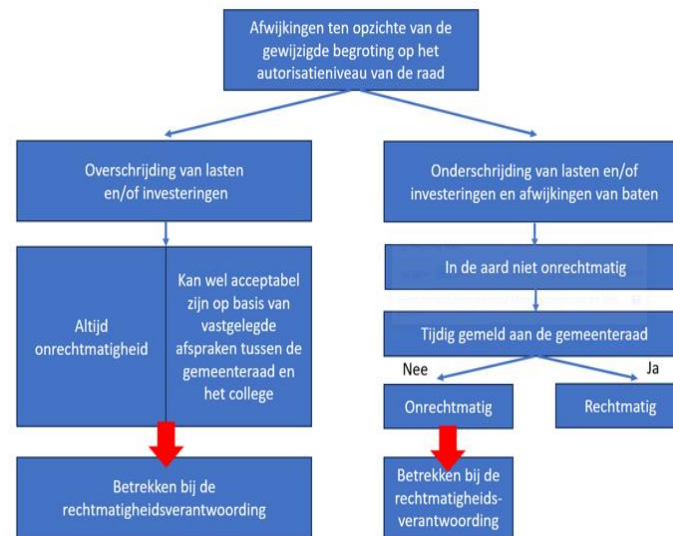
Rechtmatigheid (vervolg)

Begrotings-criterium

Voor dit criterium is aangesloten bij de Kadernota Rechtmatigheid 2024 (zie schema hiernaast) en de financiële verordening. Het college stelt vast dat er sprake is van begrotingsonrechtmatigheden, want:

- Op het programma Meedoen is een overschrijding van € 1,9 mln gerealiseerd, daarnaast is een overschrijding van € 331.000 op het programma Ruimtegevend Bestuur gerealiseerd. Deze onrechtmatigheid is geheel aangemerkt als acceptabel omdat 1) er voor een bedrag van € 573.000 baten tegenover staan 2) een bedrag van € 983.000 niet bekend was bij de najaarsnota 3) een bedrag van € 729.000 past binnen het beleid van de raad.
- Er is een overschrijding van de investeringsbudgetten van € 169.000. Deze is aangemerkt als acceptabel omdat dit het meerjarig krediet niet overschrijdt.
- Het college heeft van overschrijdingen van de lasten (€ 490.000) en investeringsbudgetten (€ 3,7 mln) niet vast kunnen stellen of deze tijdig gemeld zijn, dus zijn deze aangemerkt als onrechtmatig.
- De overige afwijkingen zijn op passende wijze gemeld en toegelicht in de jaarrekening ofwel eerdere rapportages en daarmee tijdig.

De totale begrotingsonrechtmatigheden bedragen € 6,5 mln waarvan € 2,4 mln als acceptabel is aangemerkt. De begrotingsonrechtmatigheden van € 4,1 mln overschrijden de tolerantiegrens van € 2,8 mln. Wij zijn het eens met de getrokken conclusies en de opgenomen toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.

3.1 Rechtmatigheid (vervolg)

Rechtmatigheid (vervolg)

Voorwaarden criterium

Ten aanzien van dit criterium zien de risico's vooral toe op naleving van de aanbestedingswetgeving. Door de organisatie is een uitgebreide inkoopanalyse opgesteld waarbij is getoetst of is voldaan aan de aanbestedingswetgeving. Hieruit volgen geen onrechtmatigheden. Wij zijn het eens met de getrokken conclusies en de opgenomen toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering.

3.2 Grondexploitaties

Grondexploitaties

3.3 Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen groot onderhoud

Voorzieningen
groot onderhoud

Bevinding

De gemeente Sint-Michielsgestel heeft ter financiering van toekomstig onderhoud aan haar kapitaalgoederen (gebouwen etc.) egalisatievoorzieningen gevormd. Een voorziening moet, in tegenstelling tot een bestemmingsreserve, volledig zijn. In het kader van onze jaarrekeningcontrole besteden wij nadrukkelijk aandacht aan de diverse onderhoudsvoorzieningen. Hierbij richten wij ons met name op de volgende vragen:

1. Zijn de jaarlijkse stortingen in de voorzieningen in overeenstemming met de begroting?
2. Zijn de onttrekkingen aan de voorziening in lijn met het doel van de voorziening?
3. Ligt het eindsaldo van de voorziening in lijn met het onderhoudsplan?

De standen van de diverse onderhoudsvoorzieningen ultimo 2024 ten opzichte van het plan zijn als volgt:

	Plan	Storting 2024	Stand 31-12-2024 (plan)	Stand 31-12-2024 (realiteit)	Verschil
Onderhoud vastgoed *)	2024-2033	€ 349.000	€ 1.143.000	€ 1.569.000	€ 426.000
Onderhoud sportvelden	2024-2035	€ 86.000	€ 86.000	€ 86.000	-
Wegen (betreft reserve)	2019-2023	-	€ 725.000	€ 725.000	-
Riolering **)	2020-2024	-/- € 212.000	€ 9.503.000	€ 9.724.000	€ 221.000

*) De voorziening onderhoud gemeentelijk vastgoed is ultimo 2024 fors hoger dan de raming in het oorspronkelijke plan. Dit wordt met name veroorzaakt door achterstanden die zijn opgelopen in de uitvoering van de plannen.

**) De voorziening riolering is bedoeld om tarieven te egaliseren en is daarmee geen 'zuivere' onderhoudsvoorziening. De voorziening riolering dient enerzijds voor het onderhoud en anderzijds ter egalisatie van de tarieven. Ook hier is sprake van achterstanden in de uitvoering.

3.3 Voorzieningen groot onderhoud (vervolg)

Voorzieningen groot onderhoud

Bevinding

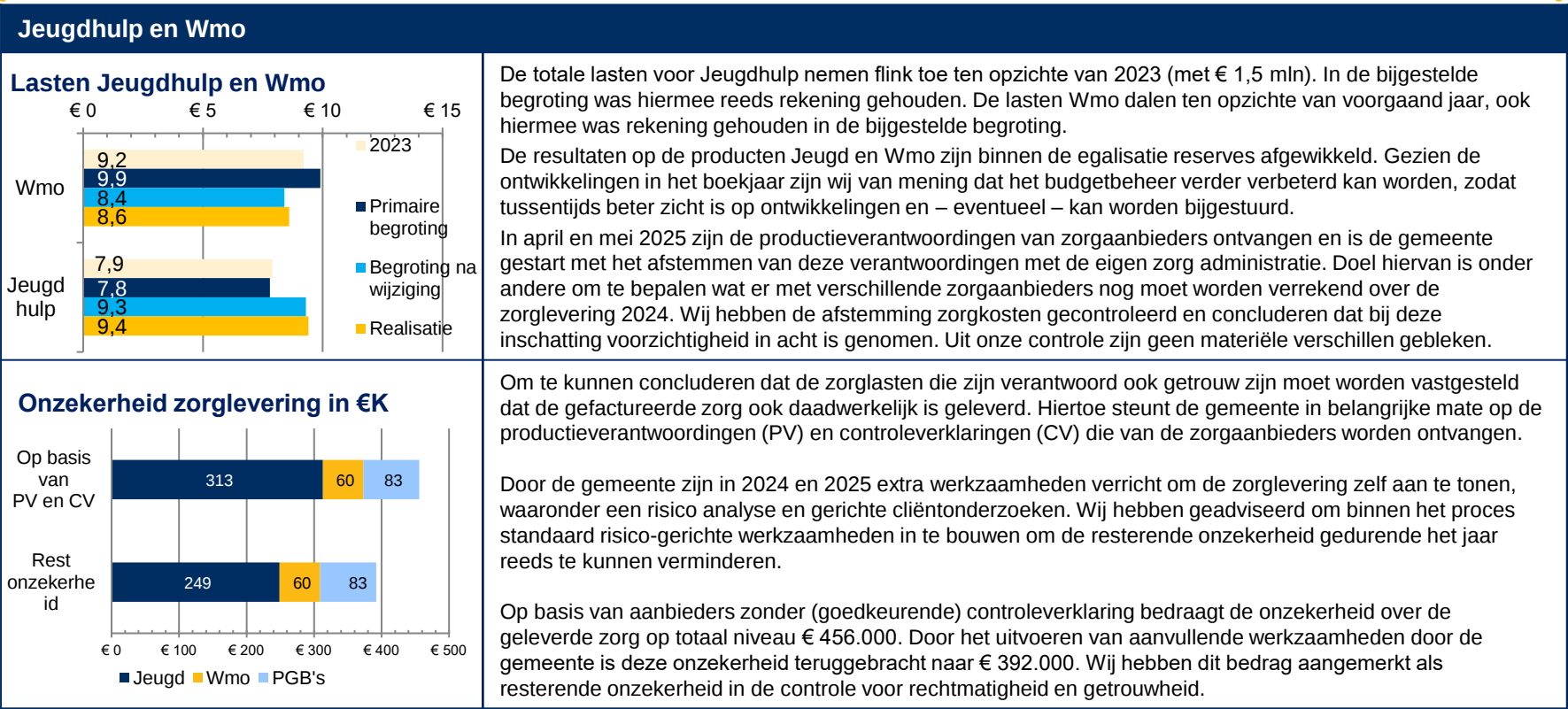
Ten aanzien van de voorzieningen groot onderhoud merken wij het volgende op:

- De onderhoudsvoorzieningen zijn gebaseerd op beheerplannen welke periodiek moeten worden geactualiseerd. Hierin zijn ook (vervangings)investeringen opgenomen. Op dit moment zijn de plannen voor wegen en rioolwerken verouderd. Het beheerplan wegen heeft een looptijd t/m 2023 en het gemeentelijk rioleringsplan heeft een looptijd tot en met 2024, beiden plannen zijn verlengd t/m 2025. De gemeente is, evenals voorgaand jaar, bezig met een actualisatie hiervan. Intern is de noodzaak hiervoor onderkend. Wij onderstrepen het belang hiervan. Actuele beheerplannen zijn van belang om inzicht te hebben in het onderhoud wat uitgevoerd moet worden en de financiële impact hiervan op de begroting.
- Op dit moment heeft de gemeente Sint-Michielsgestel een reserve gevormd voor onderhoud wegen en geen egalisatievoorziening. Het vormen van een egalisatievoorziening is enkel toegestaan als hier, verslaggeving technisch, een actueel plan aan ten grondslag ligt. Ondanks dat voor wegen een reserve is gevormd onderstrepen wij het belang van een actueel onderhoudsplan om inzicht te hebben in de financiële gevolgen voor de begroting van de gemeente.
- Voor een optimale financiële beheersing van uitgaven aan groot onderhoud is het van belang dat een meerjarenonderhoudsplanung (MJOP) realistisch is en dat de werkelijke uitgaven ten laste van de voorziening hiermee in de pas lopen.

Op basis van bovenstaande vinden wij dat de gemeente op dit moment geen goed totaalbeeld heeft van de benodigde middelen voor groot onderhoud en vervanging voor wegen en rioolwerken. Hierdoor zijn de financiële effecten (voorziening, investeringen, structurele lasten in de begroting etc.) op dit moment nog onzeker, echter wordt wel een toename van lasten in de toekomst verwacht.

Wij benadrukken, gezien de mogelijke financiële impact, het belang van een actualisatie van de beheer- en onderhoudsplannen in 2025. Dit is intern ook onderkend.

3.4 Jeugdhulp en Wmo

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen

Fiscaliteiten	In 2024 is het onderzoek van de Belastingdienst rondom het mengpercentage afgerond. De financiële afwijking heeft in 2024 plaatsgevonden middels suppletie aangiftes t/m 2023. De financiële impact hiervan betreft een voordeel van € 396.000. Wij hebben geconstateerd dat de verwerking in de jaarrekening hiervan juist heeft plaatsgevonden. Met de Belastingdienst is daarnaast afgesproken dat het mengpercentage over 2024 in 2025 opnieuw herrekend dient te worden. Hierna dient het mengpercentage periodiek herrekend te worden.
Opvang Oekraïense vluchtelingen	In 2022 hebben de gemeenten in Nederland als taak gekregen om opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen en overige asielzoekers te realiseren en exploiteren. De gemeente wordt hiervoor gecompenseerd door het Rijk en dient hiervoor een verantwoording van de kosten te doen middels SiSa. Wij merken ten aanzien van deze regeling het volgende op: • De uitvoering van de opvang van Oekraïense vluchtelingen is in de praktijk neergelegd bij MGD. Op basis van een afspraak worden de kosten en opbrengsten voor 50% toegerekend aan uw gemeente, los van het werkelijke aandeel van Sint-Michielsgestel in de opvang. De financiering hiervan verloopt via het Rijk gebaseerd op normbedragen en moet worden verantwoord middels SiSa. • De totale lasten binnen MGD voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen bedragen circa € 4,7 mln. De lasten bestaan voornamelijk uit het realiseren van de opvanglocaties en overige ingekochte diensten zoals schoonmaak, catering, huur, beveiliging, onderhoud aan panden etc. De bekostiging op basis van de normbedragen is € 7,3 mln, waardoor er een voordeel is ontstaan van € 2,6 mln. Hiervoor komt de helft (€ 1,3 mln) ten gunste van Sint-Michielsgestel. Dit bedrag is in basis vrij besteedbaar. • De gemeente heeft een voordeel van € 1,3 mln gerealiseerd binnen de jaarrekening. Binnen de gewijzigde begroting werd nog rekening gehouden met een voordeel van € 320.000. Het totale voordeel is toegevoegd aan de egaliseringsreserve 'Opvang doelgroepen'. • Binnen de jaarrekening zijn vanwege de afrekening via SiSa nog diverse balansposities opgenomen. Wij stemmen in met deze diverse opgenomen balansposities, met uitzondering van onderstaande bevinding. • De gemeente heeft per abuis een gedeelte van de opbrengsten niet verantwoord in haar financiële administratie. Dit gaat om een netto resultaat van € 127.000 en zal in 2025 alsnog verwerkt worden.

3.5 Overige bevindingen

Overige bevindingen

Wethouders pensioen

De gemeente is verplicht om binnen hun eigen financiën een voorziening aan te houden voor de pensioenverplichtingen van (oud) wethouders. Deze voorziening bedraagt eind 2024 € 2,7 mln en is op basis van de juiste parameters (rente, levensverwachting etc.) bepaald. De toename van per saldo € 139.000 ten opzichte van vorig jaar komt vooral door aanpassing van de rekenrente.

Wij merken op dat de financiering van deze pensioenverplichtingen in de toekomst waarschijnlijk overgaat naar het ABP en dat het af te storten bedrag van de gemeente mogelijkerwijs niet overeenkomt met de huidige voorziening. De gemeente heeft hiermee geen rekening gehouden in het weerstandsvermogen. Wij hebben geadviseerd deze ontwikkeling nauwlettend te volgen.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Geen sprake van beperkingen in de reikwijdte van onze controle	Er zijn geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle opgetreden. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door de medewerkers van de gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.
Fraude	De verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude ligt primair bij het college. Onze rol als accountant is om vast te stellen dat de jaarrekening vrij is van materiële afwijkingen door fouten of fraude. Bij fraude is het risico dat een afwijking niet ontdekt wordt groter dan bij fouten, omdat fraude vaak samen gaat met activiteiten om de fraude te verhullen. Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude bestaan onder andere uit: • Alertheid op fraudesignalen gedurende de controle; • Evalueren en bespreken van mogelijkheden tot fraude en fraudesignalen met het management en college; • Het uitvoeren van een analyse op handmatige journaalposten, onder andere om ingrijpen van het bestuur in de interne beheersing te kunnen identificeren; • Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op schattingsposten, onder andere om oneigenlijke beïnvloeding door het management en college te kunnen identificeren; • Het beoordelen van rechten in de financiële administratie en de bankapplicatie alsmede het uitvoeren van een bankanalyse, met als doel om fouten en fraude in de uitgaande betalingen te kunnen identificeren. Er zijn gedurende 2024 door ons geen materiële fraudegevallen geconstateerd en er zijn ons eveneens geen vermoedens van fraude bekend. Daarnaast heeft het college aan ons geen melding gemaakt van geconstateerde fraudegevallen of andere fraudesignalen. Wij hebben in de management letter geadviseerd om een fraudebeleid op te stellen.
Claims en juridische procedures	Er zijn geen belangrijke (dreigende en niet gewaardeerde) claims en/of juridische procedures met een mogelijke materiele impact op de cijfers per ultimo 2024.

4. Overige aspecten in relatie tot onze controle

Onderwerp	Toelichting
Gebeurtenissen na balansdatum	Er zijn geen belangrijke gebeurtenissen na balansdatum .
Geautomatiseerde gegevensverwerking	Wij hebben vanuit onze controle op de jaarrekening geen belangrijke bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.
Duurzaamheid	Hoewel het geen wettelijke verplichting is om een duurzaamheidsverantwoording op te stellen, ligt er voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen nadrukkelijk wel een rol op het gebied van duurzaamheid. Bovendien groeit ook de vraag naar transparante verslaglegging hierover. In dit kader is in het najaar de 'Handreiking duurzaamheids-rapportage en verantwoording voor decentrale overheden' uitgebracht met richtlijnen en praktijkvoorbeelden. Wij hebben kennisgenomen van het document "Strategie Klimaatadaptatie" en uw jaarrekening. Dit vormt naar onze mening een sterke basis, met duidelijke ambities op het gebied van milieu en klimaat. Tegelijkertijd zien wij kansen om het programma verder te verbreden naar sociale en bestuurlijke duurzaamheidsthema's. Wij gaan hierover graag met u in gesprek.
Onafhankelijkheid	Wij zijn onafhankelijk van uw gemeente en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels (Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO)) ten aanzien van onafhankelijkheid.
Openstaande punten	- Definitieve jaarrekening - LOR opstellen en ontvangen - Controleverklaring verstrekken

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	-	0	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid			
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	-	0	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	-	0	n.v.t.
D19	Tijdelijke onderwijshuisvesting ontheemden	-	0	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen			
E3	Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï	-	0	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	-	0	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	-	0	n.v.t.
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling ze4standig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2024	Zie bijlage 2		

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	-	0	n.v.t.
G13	Onderwijsroute_deel gemeente 2024	-	0	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	-	0	n.v.t.
H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	-	0	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	-	0	n.v.t.
H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	-	0	n.v.t.
J32	Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen	-	0	n.v.t.
J55	Aanpak energiearmoede	-	0	n.v.t.
J75B	Regiodeals 3 ^e tranche	-	0	n.v.t.
J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	-	0	n.v.t.
J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	-	0	n.v.t.
J210B	Meerjarige regeling specifieke uitkering flexibele inzet woningbouw	-	0	n.v.t.
K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	-	0	n.v.t.

5. Bijlage 1 – Tabel fouten en onzekerheden SiSa

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	-	0	n.v.t.
Strekking controleverklaring				
Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen (zoals blijkt uit de controleverklaring):		Goedkeurend		
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening:		Goedkeurend		

5. Bijlage 2 – Tabel fouten en onzekerheden TOZO

Nummer	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in €	Toelichting fout / onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 2	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 3	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 4	-	0	n.v.t.
G4	Tozo 5	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T	-	0	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire – gedeerde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen in jaar T	-	0	n.v.t.

Smart decisions. Lasting value.